

UNITAT 2: EQUACIONS

1. Igualtats, identitats i equacions

Anomenem igualtats a les expressions matemàtiques que per mitjà del signe = ens igualen dos termes.

Exemple: $7 + 5 = 24/2$
 $x^2 + 4x + 4 = (x + 2)^2$
 $3(x + 1) = 6$

Amb tot, fixem-nos que les igualtats anteriors no són del mateix tipus. En la primera s'han igualat termes constants, en canvi en les altres dues s'ha igualat termes variables, però a més, la segona i tercera igualtats també són diferents entre elles.

Activitat

Dóna els valors: 1, 2, 3 a la "x" per a cadascuna de les expressions següents. Què observes?

$$x^2 + 4x + 4 = (x + 2)^2 \qquad 3(x + 1) = 6$$

Efectivament, la primera igualtat és sempre certa, mentre que la segona només es compleix per $x=1$. En el primer cas direm que es tracta d'una **identitat**, mentre que pel segon cas es tracta d'una **equació**.

2. Resolució d'equacions

Per tal de resoldre una equació ens interessa sempre arribar a l'expressió:

$$x = \dots$$

Per tant, tots els passos que farem van encaminats a aïllar la variable. A més, cal tenir en compte que les equacions no deixen de ser igualtats, i per tant podem fer qualsevol canvi que ens convingui sempre i quan no trenquem la igualtat.

Exemple:

$$\begin{array}{l} 2x + 3 = 7 \\ 2x + 3 - 3 = 7 - 3 \\ 2x = 7 - 3 \end{array} \qquad \begin{array}{l} 2x = 4 \\ \underline{2x = 4} \\ 2 \\ x = 2 \end{array}$$

Podem sumar o restar qualsevol cosa a ambdós costats de la igualtat

$$5x + 2 = 17$$

Exemple: $5x + 2 - 2 = 17 - 2$

$$5x = 15$$

Si ens saltem el pas intermedi:

$$5x + 2 = 17$$
$$5x = 17 - 2$$

Fixem-nos que en aquest cas sembla que el 2 que estava sumant passa restant a l'altra banda.

Podem multiplicar o dividir qualsevol cosa a ambdós costats de la igualtat

$$5x = 15$$

Exemple: $\frac{5x}{5} = \frac{15}{5}$

$$x = \frac{15}{5}$$

Si ens saltem el pas intermedi:

$$5x = 15$$
$$x = \frac{15}{5}$$

Fixem-nos que en aquest cas sembla que el 5 que estava multiplicant passa dividint a l'altra banda.

Podem exponenciar qualsevol cosa a ambdós costats de la igualtat

$$(x + 2)^2 = 25$$

Exemple: $\sqrt{(x + 2)^2} = \sqrt{25}$

$$(x + 2) = \sqrt{25}$$

Si ens saltem el pas intermedi:

$$(x + 2)^{\textcircled{2}} = 25$$

$$(x + 2) = \textcircled{2}\sqrt{25}$$

Fixem-nos que en aquest cas sembla que el 2 que estava exponenciant passa a l'altra banda com a radical.

Què passem primer?

Pot ser que a vegades tinguem dubtes a l'hora de pensar què cal passar primer. Per exemple, suposem l'expressió següent:

$$(x + 1)^2 = 25$$

Com sé què he de passar? Podria passar el 1 restant?

Imaginem que la x té un valor, per exemple 2, i que vull calcular l'expressió $(x+1)^2$, primerament cal sumar $x+2$ i després aixecar-ho al quadrat. L'última cosa que faig és aixecar-ho al quadrat, així doncs, el primer que passaré és l'exponent.

Sempre hem de passar l'últim número que utilitzem en calcular l'expressió. I sempre passa a l'altra banda amb la operació inversa.

1. Resol les següents equacions:

a) $9x + 3 = 5x - 1$

c) $2x - 6 = 16 - 9x$

b) $7 - 8x = 2x - 3$

d) $5 + 9x = x + 12$

2. Resol les següents equacions:

a) $5x + 4 = 3x - 6$

c) $3 - 2x = 7 + 3x$

b) $6 + 5x = 9 - 3x$

d) $2 + x = 6 - 3x$

3. Resol les següents equacions:

a) $9x - 5 = 4x + 8$

c) $2 + 3x = x - 4$

b) $9 - 7x = 6x + 2$

d) $5 - 7x = 9x - 7$

Solucions:

1. a) -1 b) 1 c) 2 d) $\frac{7}{8}$ 2. a) -5 b) $\frac{3}{8}$ c) $-\frac{4}{5}$ d) 1 3. a) $\frac{13}{5}$ b) $\frac{7}{13}$ c) -3 d) $\frac{3}{4}$

1. Resol les següents equacions:

a) $3x + 5 - 8x = 8 - 3x - 9$

c) $5 - 3x + 8x = 6 - 2x + 3x$

b) $8x - 8 + 3 = 9x + 4$

d) $4 - 6x + 9 = 7x - 5x + 5$

2. Resol les següents equacions:

a) $5 - x + 9 = 4x - 8 + 2$

c) $9 - 4x + x = 6x - 25 + 4$

b) $4 - 8x + 8 = 9x - 3x - 2$

d) $x - 7 = 9x - 8 + 7x - 26$

3. Copia les equacions i resol-les.

a) $2x - 2 + 8x - 4 = 5x + 8 - x + 4$

c) $4 - 7x + 3x - 5 = 8x - 2 + 6x + 19$

b) $4x - 9 + 5 - 4x + 8 = 4x + 7 - 7x$

d) $9 - 5x + 1 - x = 5x + 6 - 2x + 4$

Solucions:

1. a) 3 b) -9 c) $\frac{1}{4}$ d) 1 2. a) 4 b) 1 c) $\frac{10}{3}$ d) $\frac{9}{5}$ 3. a) 3 b) 1 c) -1 d) 0

1. Resol les equacions següents:

a) $2x + 5 = 35 - 4x$

b) $3(3x + 1) - (x - 1) = 6(x + 10)$

c) $8(3x - 2) - 4(4x - 3) = 6(4 - x)$

d) $2[x - 3(x - 1)] + 3 = x - 3(x + 1)$

e) $\frac{2x - 3}{5} - 7 = 0$

f) $\frac{5x}{3} = \frac{60}{4}$

g) $\frac{2 - x}{2} = \frac{2x - 3}{3}$

h) $\frac{x}{3} + \frac{x}{7} = 20$

i) $\frac{x}{3} + \frac{x}{5} = \frac{x}{2} + \frac{11}{6}$

j) $\frac{x - 1}{2} - \frac{x - 2}{3} - \frac{x - 3}{4} = 0$

Solucions:

1.

a) $x = 5$ b) $x = 28$ c) $x = 2$ d) $x = 6$ e) $x = 19$ f) $x = 9$

g) $x = \frac{12}{7}$ h) $x = 42$ i) $x = 55$ j) $x = 11$

1. Resol les equacions següents:

- a) $4x - 2(x + 8) = 2x + 3(4 - x)$
- b) $x - 2(x - 1) + 3(4 - 2x) = 3x + 2(x - 5)$
- c) $3x - (x + 2) + 7 = 2(x + 4) - 3x - (2 - 5x)$
- d) $2(x - 3) - 3(x - 4) = 1$
- e) $8(3x - 2) - 4(4x - 3) = 6(4 - x)$

2. Resol les equacions següents:

- a) $\frac{x+5}{2} = \frac{2x+3}{3}$
- b) $\frac{2x-1}{3} = \frac{4x+2}{5}$
- c) $\frac{x+11}{6} = \frac{x+5}{3}$

3. Resol les equacions següents:

- a) $\frac{x-3}{2} + \frac{2x-1}{6} = 4$
- b) $\frac{x+1}{6} - \frac{x+3}{4} = -1$
- c) $\frac{x-2}{4} + \frac{3x-1}{8} = 4$

4. Resol les equacions següents:

- a) $\frac{2x}{3} - \frac{x}{6} + \frac{3}{2} = \frac{1}{4} - \frac{5x}{12}$
- b) $\frac{4}{5} - 2x + \frac{3x}{2} = \frac{3}{4} - \frac{7x}{10}$
- c) $\frac{1}{3} - \frac{x-2}{10} = \frac{3-2x}{15} - \frac{1}{6} + x$
- d) $\frac{7x+8}{8} - \frac{9x-12}{16} = 1$
- e) $\frac{4+x}{21} - \frac{5+3x}{14} = \frac{x+5}{6} - 1$

Solucions:

1. a) $x = \frac{28}{3}$ b) $x = 2$ c) $x = -\frac{1}{2}$ d) $x = 5$ e) $x = 2$

2. a) $x = 9$ b) $x = -\frac{11}{2}$ c) $x = 1$

3. a) $x = \frac{34}{5}$ b) $x = 5$ c) $x = \frac{37}{5}$

4. a) $x = -\frac{15}{11}$ b) $x = -\frac{1}{4}$ c) $x = \frac{15}{29}$ d) $x = -\frac{12}{5}$ e) $x = 0$

Equacions un pèl més complicades

$$\text{a) } \frac{1}{3}x + \frac{x+1}{2} - 2x = 5 - 2(2x-3) - \frac{2(x-1)}{2} \quad \rightarrow \quad x=3$$

$$\text{b) } \frac{1}{5}(x+1) - \frac{2}{5}(2x-3) + 2 = \frac{2x-1}{2} + \frac{2}{5} \frac{x-2}{2} \quad \rightarrow \quad x = \frac{43}{18}$$

$$\text{c) } 2\left(\frac{x+3-2(x-1)}{3}\right) - \frac{3x-2+2x}{2} = 4 \frac{2x-3-3x}{3} \quad \rightarrow \quad x = \frac{50}{11}$$

$$\text{d) } \frac{3}{x-1} + 2 = 0 \quad \rightarrow \quad x = -\frac{1}{2}$$

$$\text{e) } \frac{2}{x} + \frac{3}{3x} - 2 = \frac{1}{2x} \quad \rightarrow \quad x = \frac{5}{4}$$

$$\text{f) } \frac{2(x+2) \cdot (x-2)}{3} + \frac{3x+2}{2} = \frac{2}{3}(x+3)^2 \quad \rightarrow \quad x = -\frac{46}{15}$$

$$\text{g) } \frac{2x + \frac{1}{2}(x+1) - \frac{3x+2}{3}}{\frac{2(x-1)}{3} + \frac{1}{2}} = 2 \quad \rightarrow \quad x = -1$$

$$\text{h) } \frac{\frac{2x+1}{2} + \frac{3x-1}{3} - 2x}{2} + \frac{\frac{2}{3}(x-1) \cdot (x+1) - \frac{1}{6}(2x+6)^2}{3} = \frac{2x-1}{6} \quad \rightarrow \quad x = -\frac{71}{60}$$

3. Resolució de sistemes d'equacions de dues incògnites.

A vegades ens trobarem amb sistemes de dues equacions amb dues incògnites com el següent:

$$\begin{cases} 3x - 2y = 8 \\ 4x + y = 7 \end{cases}$$

Per resoldre aquest tipus de problemes, hem de trobar dos números diferents, que a l'intercanviar-los per la lletra x , i per la lletra y respectivament en cadascuna de les equacions, aquestes s'acompleixin.

En aquest cas, les solucions són: $x=2$ i $y=-1$.

Activitat

Canvia la x i la y per 2 i -1 respectivament i comprova que efectivament són solució.

Però com ho hem de fer per trobar les solucions?
Una possibilitat és resoldre-ho gràficament.

Resolem gràficament el sistema.

Primerament cal escriure ambdues equacions de la forma: $y=f(x)$

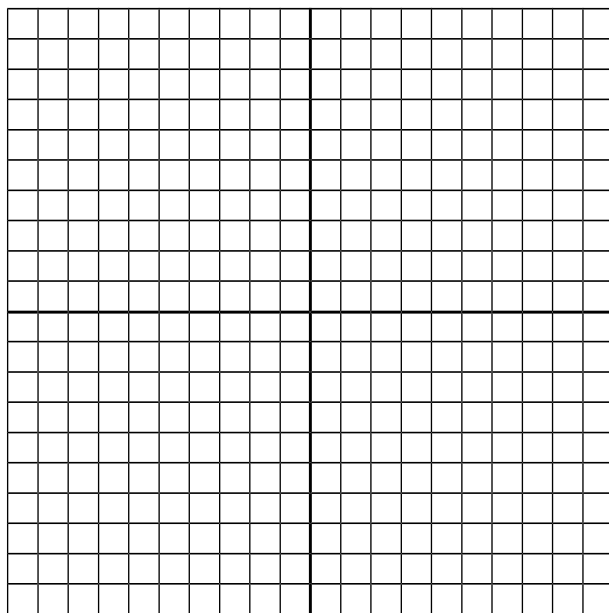
$$y = \frac{3x - 8}{2}$$
$$y = -4x + 7$$

Ara cal anar donant valors a la x , i calculant quant val la y per a cadascun.

x	$y = \frac{3x-8}{2}$	$y = -4x+7$
0	-4	7
1		
2		
3		
4		

Ara ja només cal fer la representació gràfica. Les ordenades representen la y i les abscisses les x.

Ara cal interpretar els resultats obtinguts.

Quina és la solució en aquest cas?

Activitat

Resol gràficament els següents sistemes:

$$\text{a) } \begin{cases} x + y = 12 \\ x - y = 2 \end{cases}$$

$$\text{b) } \begin{cases} x + y = 6 \\ 3x - 2y = 3 \end{cases}$$

Sempre tenen solució els sistemes?

Respon tu mateix aquesta pregunta després de fer la següent activitat

Activitat

Resol gràficament els següents sistemes:

$$\text{a) } \begin{cases} 5x + y = 2 \\ 5x + y = 8 \end{cases}$$

$$\text{b) } \begin{cases} x + y = 6 \\ 2x + 2y = 12 \end{cases}$$

Hi ha altres maneres de resoldre un sistema?

També podem resoldre els sistemes analíticament. La manera més comú de fer-ho és per l'anomenat mètode de substitució, que consisteix en posar la x en funció de la y en una de les equacions i aleshores canviar-la en l'altra equació.

Exemple:

$$\begin{cases} x + y = 3 \Rightarrow y = 3 - x \\ 2x - y = 5 \Rightarrow \end{cases}$$

$$\begin{aligned} 2x - (3 - x) &= 5 & y &= 3 - x \\ 2x - 3 + x &= 5 & y &= 3 - 8/3 \\ 3x &= 5 + 3 & y &= \frac{9 - 8}{3} = 1/3 \\ 3x &= 8 & & \\ x &= 8/3 & & \end{aligned}$$

1. Resol els següents sistemes d'equacions:

a)
$$\begin{cases} x + y = 6 \\ -x + 3y = 2 \end{cases}$$

b)
$$\begin{cases} 5x - y = 19 \\ 2x - y = 7 \end{cases}$$

c)
$$\begin{cases} 3x + 2y = 23 \\ x + y = 8 \end{cases}$$

d)
$$\begin{cases} 3x - 5y = 6 \\ x + 2y = 24 \end{cases}$$

e)
$$\begin{cases} x + y = 0 \\ 6x - 7y = 39 \end{cases}$$

f)
$$\begin{cases} 3x + y = 17 \\ 2x - 3y = -7 \end{cases}$$

g)
$$\begin{cases} 3x + 5 = 2y - 8 \\ 2y - 3 = 4x + 1 \end{cases}$$

h)
$$\begin{cases} 2x + y - 4 = 0 \\ x + y - 5 = 0 \end{cases}$$

i)
$$\begin{cases} 8(x-2) - 3(y-4) = 5(x-1) \\ 5(x+8) = 2(3y-1) \end{cases}$$

j)
$$\begin{cases} \frac{11x}{7} + 2y = 22 \\ \frac{3x}{8} - 4y = \frac{21}{4} \end{cases}$$

k)
$$\begin{cases} \frac{x-2}{4} - \frac{3(y-1)}{2} = -4 \\ 3(x-3) = 5y-4 \end{cases}$$

l)
$$\begin{cases} \frac{8x-4}{3} - \frac{4y-2}{2} = -7 \\ 2 - \frac{x+2}{2} = \frac{2y-1}{2} \end{cases}$$

m)
$$\begin{cases} x + 3(y-2) = 5 \\ (x-2)(y+3) = (x+4)(y-1) \end{cases}$$

Solucions:

a) $x = 4 \quad y = 2$

b) $x = 4 \quad y = 1$

c) $x = 7 \quad y = 1$

d) $x = 12 \quad y = 6$

e) $x = 3 \quad y = -3$

f) $x = 4 \quad y = 5$

g) $x = 9 \quad y = 20$

h) $x = -1 \quad y = 6$

i) $x = 40 \quad y = \frac{121}{3}$

j) $x = 14 \quad y = 0$

k) $x = 10 \quad y = 5$

l) $x = -1 \quad y = 2$

m) $x = 4 \quad y = \frac{7}{3}$

Sistemes d'equacions 3x3

$$\begin{cases} 2X - Y - 3Z = 2 \\ 5X - 2Y - Z = 0 \\ 4X - Y + Z = 0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} X = 1 \\ Y = 3 \\ Z = -1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} X - 2Y + Z = 1 \\ 2X - Y - 2Z = 8 \\ X - 2Y - Z = 7 \end{cases}$$

$$\begin{cases} X = 0 \\ Y = -2 \\ Z = -3 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 3X + Y + 2Z = 9 \\ -2X + 2Y - Z = 7 \\ X + 2Y + Z = 11 \end{cases}$$

$$\begin{cases} X = 2 \\ Y = 5 \\ Z = -1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 4X - 2Y + 3Z = 11 \\ 2X + 2Y - 3Z = -8 \\ X - Y + Z = 4 \end{cases}$$

$$\begin{cases} X = \frac{1}{2} \\ Y = -\frac{3}{2} \\ Z = 2 \end{cases}$$

$$\begin{cases} X - 3Y - Z = -\frac{1}{2} \\ -2X + 4Y - 2Z = -10 \\ 2X - 6Y + 5Z = 20 \end{cases}$$

$$\begin{cases} X = 1 \\ Y = -\frac{1}{2} \\ Z = 3 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x+y-z = 0 \\ 2x+y-3z = -2 \\ 2x+5y-2z = 3 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x=0 \\ y=1 \\ z=1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} \frac{2x+3}{2} - \frac{y+z}{3} = \frac{19}{6} \\ \frac{1}{3}x - y + \frac{5}{3}z = 5 \\ 2x - y + \frac{2}{3}z = \frac{19}{3} \end{cases}$$

$$\begin{cases} x=2 \\ y=-1 \\ z=2 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 2x - y + \frac{1}{3}z = -1 \\ \frac{x-2y}{3} - z = -\frac{10}{3} \\ 2(x-1) + 3(z+2y) = 5 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x=-1 \\ y=0 \\ z=3 \end{cases}$$

$$\begin{cases} \frac{2x+2}{3} - \frac{3y-2z}{5} = -\frac{1}{3} \\ \frac{2x+3y}{2} + \frac{\frac{2}{3}z + \frac{1}{2}x}{5} = \frac{41}{30} \\ \frac{3(x-2y)}{2} - \frac{1}{4} - \frac{2(x-z)}{3} = -\frac{19}{6} \end{cases}$$

$$\begin{cases} x=0 \\ y=1 \\ z=-1 \end{cases}$$

4. Equacions de 2n. grau

Per resoldre les equacions de 2n. grau com aquesta:

$$ax^2 + bx + c = 0$$

només cal recordar la següent fórmula:

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

Si ens trobem una equació de 2n. grau que no té la forma adequada, caldrà arreglar-la perquè la tingui.

Activitats

Resol les següents equacions i verifica que les solucions trobades són certes:

- a) $x^2 - 5x + 6 = 0$
- b) $x^2 - 5x + 4 = 0$
- c) $x^2 + x - 6 = 0$
- d) $x^2 + 9x + 20 = 0$
- e) $x^2 - 6x + 9 = 0$
- f) $x^2 + 12x + 36 = 0$
- g) $x^2 + 2x + 5 = 0$
- h) $2x^2 + 3x + 2 = 0$
- i) $3x^2 + 5x + 3 = 0$
- j) $2x^2 + x - 6 = 0$
- k) $3x^2 + 6x - 45 = 0$
- l) $6x^2 - 18x - 24 = 0$

Solucions:

a) $x = 3, x = 2$, b) $x = 4, x = 1$ c) $x = -3, x = 2$ d) $x = -5, x = -4$ e) $x = 3$ (només hi ha una solució) f) $x = -6$ g) No hi ha cap solució. h) No hi ha cap solució. i) No hi ha cap solució. j) $x = -2, x = \frac{3}{2}$ k) $x = 3, x = -5$ l) $x = -1, x = 4$.

5. Equacions de grau n

$$x^3 + 2 \cdot x^2 - x - 2 = 0$$

$$x = -2, x = -1, x = 1$$

$$x^3 - 3 \cdot x^2 + 3 \cdot x - 1 = 0$$

$$x = 1$$

$$x^3 + 2 \cdot x^2 - 9 \cdot x - 18 = 0$$

$$x = -3, x = -2, x = 3$$

$$x^3 - 2 \cdot x^2 - x + 2 = 0$$

$$x = -1, x = 1, x = 2$$

$$x^3 + 2 \cdot x^2 - 5 \cdot x - 6 = 0$$

$$x = -3, x = -1, x = 2$$

$$x^4 + 3 \cdot x^3 + x^2 - 3 \cdot x - 2 = 0$$

$$x = -2, x = -1, x = 1$$

$$x^4 + 5 \cdot x^3 + 6 \cdot x^2 - 4 \cdot x - 8 = 0$$

$$x = -2, x = 1$$

$$x^5 - 2 \cdot x^4 - 6 \cdot x^3 + 8 \cdot x^2 + 5 \cdot x - 6 = 0$$

$$x = -2, x = -1, x = 1, x = 3$$

$$x^5 - x^4 - 5 \cdot x^3 + 5 \cdot x^2 + 4 \cdot x - 4 = 0$$

$$x = -2, x = -1, x = 1, x = 2$$

$$x^6 - x^5 - 8 \cdot x^4 + 2 \cdot x^3 + 13 \cdot x^2 - x - 6 = 0$$

$$x = -2, x = -1, x = 1, x = 3$$

6. Equacions exponencials i logarítmiques

Com ja sabem el logaritme ens serveix per aïllar l'exponent.

$$\text{Log}_a y = x \quad \text{si} \quad a^x = y$$

Utilitzarem el logaritme per resoldre les equacions que tinguin una incògnita en l'exponent.

Exemple:

$2^x = 8$

$\log(2^x) = \log 8$ ——— Faig el logaritme als dos costats de la igualtat

$x \cdot \log 2 = \log 8$ ——— $\log_a(x^n) = n \cdot \log_a x$

$x = \frac{\log 8}{\log 2}$

$x = 3.$ ———

$\log 2 \rightarrow 0.30103$
 $\log 8 \rightarrow 0.90309$
 $\frac{\log 8}{\log 2} \rightarrow 3.$

Activitats

- $5^x = 25 \rightarrow x = 2.$
- $4^x = 64 \rightarrow x = 3.$
- $3^{x+1} = 5 \rightarrow x = 0.46497$
- $e^x = 45 \rightarrow x = 3.8067$
- $5^{2x-1} = 10 \rightarrow x = 1.2153$
- $1000 = 10^x \rightarrow x = 3.$
- $\frac{3}{2^{x+1}} = 2^x \rightarrow x = 0.29248$
- $\frac{1}{3^x} = 2^{x-2} \rightarrow x = 0.77371$

El compte de la vella

Si pel que sigui, no sabem resoldre una equació, sempre es pot utilitzar el compte de la vella!!!!

Exemple:

$$\frac{1}{5^x} = 15$$

Amb l'ajuda de la calculadora
vaig donant diferents valors a x

$$\frac{1}{5^1} \rightarrow \frac{1}{5}$$
$$\frac{1}{5^2} \rightarrow \frac{1}{25}$$

$$\frac{1}{5^{-1}} \rightarrow 5$$

$$\frac{1}{5^{-2}} \rightarrow 25$$

Si aumento la x, el valor s'allunya de 15, de manera que cal disminuir-lo

La x ha d'estar entre -1 i -2 perquè per x=-1 em quedo curt i per x=-2 em passo

Provo valors entre -1 i -2

$$\frac{1}{5^{-1.5}} \rightarrow 11.18$$

$$\frac{1}{5^{-1.6}} \rightarrow 13.133$$

$$\frac{1}{5^{-1.7}} \rightarrow 15.426$$

Ha d'estar entre -1.6 i -1.7

Provo valors entre -1.6 i -1.7

$$\frac{1}{5^{-1.65}} \rightarrow 14.233$$

$$\frac{1}{5^{-1.67}} \rightarrow 14.699$$

$$\frac{1}{5^{-1.68}} \rightarrow 14.937$$

$$\frac{1}{5^{-1.69}} \rightarrow 15.18$$

Com que -1.68 s'acosta més a 15 que -1.69, em quedo amb:

$$x = -1.68$$

RESOLUCIÓ D'EQUACIONS ESPECIALS

1. EQUACIONS AMB ARRELS QUADRADES

- Per resoldre una equació amb una arrel quadrada, separem aquesta arrel deixant-la aïllada en un dels costats de la igualtat, i elevem ambdós costats al quadrat.
- Un cop obtingudes les solucions, les comprovem, ja que en elevar al quadrat poden aparèixer solucions que no verifiquin l'equació donada.

Exemple: $\sqrt{x+1} - 1 = 3x - 8$

1r: Separem l'arrel
2n: Elevem al quadrat els dos membres
3r: Simplifiquem
4t: Resolem l'equació obtinguda
5è: Comprovem les solucions

$$\begin{aligned} \sqrt{x+1} - 3x - 8 + 1 &\Rightarrow \sqrt{x+1} - 3x - 7 \\ x+1 &= 9x^2 - 42x + 49 \\ 9x^2 - 43x + 48 &= 0 \\ x &= \frac{43 \pm \sqrt{43^2 - 4 \cdot 9 \cdot 48}}{2 \cdot 9} < \begin{cases} 3 \\ \frac{16}{9} \end{cases} \\ x_1 = 3 &\Rightarrow \sqrt{3+1} - 1 - 3 \cdot 3 - 8 \Rightarrow \\ &\Rightarrow 1 = 1. \text{ Sí, és solució.} \\ x_2 = \frac{16}{9} &\Rightarrow \sqrt{\frac{16}{9} + 1} - 1 = 3 \cdot \frac{16}{9} - 8 \Rightarrow \\ &\Rightarrow \frac{2}{3} \neq -\frac{8}{3}. \text{ No, no és solució.} \end{aligned}$$

Activitat: Soluciona aquestes equacions amb arrels quadrades:

a) $\sqrt{1-x} = 2$

b) $\sqrt{x+5} = x-1$

c) $3 + \sqrt{x+1} = x+2$

d) $\sqrt{x^2 - 2x - 3} = x - 3$

e) $3 + \sqrt{x} = x - 17$

f) $x - 4 = \sqrt{x-2}$

2. EQUACIONS AMB LA INCÒGNITA AL DENOMINADOR

- Per resoldre una equació en la qual la x figura al denominador, primer trobem els valors de la x que fan zero el denominador, ja que aquests valors no poden ser solucions de l'equació.
- A continuació, resollem l'equació (1r: trobem el m.c.m. dels denominadors, si en té; 2n: multipliquem l'equació pel m.c.m. trobat; 3r: resollem l'equació resultant)

Exemple: $\frac{x}{x-1} = \frac{x+2}{x-3}$

1r: Trobem els valors de x que fan els denominadors zero.

2n: Resolem l'equació.

3r: Comprovem que $\frac{1}{2}$ no és entre els valors obtinguts al primer pas.

$$x - 1 = 0 \Rightarrow x = 1$$

$$x - 3 = 0 \Rightarrow x = 3$$

$$x \cdot (x - 3) = (x + 2) \cdot (x - 1)$$

$$x^2 - 3x = x^2 - x + 2x - 2$$

$$-3x + x - 2x = -2$$

$$x = \frac{1}{2}$$

La solució és $x = \frac{1}{2}$

Activitat: Busca les solucions de les equacions següents i comprova que n'hi ha dues que no tenen solució:

a) $\frac{2x + 4 - 7x + 1}{1 - x} = 2$

d) $\frac{x^2 - 5x + 6}{x - 2} = 3$

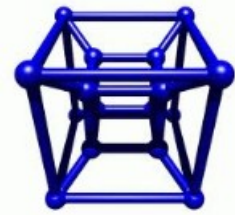
b) $\frac{x^2 + 2x + 1}{3x + 3} = 8$

e) $\frac{2x - 4}{x - 2} + \frac{x + 3}{2} = 1$

c) $1 + \frac{x + 1}{x - 1} = \frac{1}{2}$

f) $\frac{6 - 2x}{x - 3} + \frac{8 - 4x}{x - 2} = 0$

3. EQUACIONS BIQUADRADES

- Les equacions biquadrades són equacions de 4t grau que no tenen termes de grau senar.
Són del tipus: $ax^4 + bx^2 + c = 0$
- Per resoldre-les, substituïm $x^2 = y$; $x^4 = y^2$. Així el resultat és: $ay^2 + by + c = 0$
- Després de trobar el valor de y , per conèixer el valor de x , extraïem l'arrel quadrada:

$$x = \pm \sqrt{y}$$

Exemple: Resol $x^4 - 11x^2 + 18 = 0$

1r: Substituïm $x^2 = y$; $x^4 = y^2$
2n: Resolem l'equació per trobar y
3r: Trobem x
4t: Indiquem les solucions de l'equació, que en aquest cas són quatre.

$$\begin{aligned}
 & y^2 - 11y + 18 = 0 \\
 \hline
 & y = \frac{11 \pm \sqrt{121 - 72}}{2} = \begin{cases} 9 \\ 2 \end{cases} \\
 \hline
 & x = \pm\sqrt{9} = \pm 3 \\
 & x = \pm\sqrt{2} \\
 \hline
 & x_1 = 3; x_2 = -3; x_3 = \sqrt{2}; x_4 = -\sqrt{2}
 \end{aligned}$$

Activitat: Busca totes les solucions per a aquestes equacions:

a) $x^4 - 10x^2 + 9 = 0$

e) $36x^4 - 13x^2 + 1 = 0$

b) $x^4 + 5x^2 - 36 = 0$

f) $4x^4 - 8x^2 + 16 = 0$

c) $x^4 - 6x^2 + 8 = 0$

g) $x^4 - 8x^2 + 16 = 0$

d) $x^4 + 10x^2 + 9 = 0$

h) $x^4 - 1 = 0$

Per preparar-se abans de l'examen

- a) $\frac{3x-1}{3} - \frac{2x}{5} + \frac{1}{5}(2x-1) = \frac{22}{15} \rightarrow \{\{x=2\}\}$
- b) $(x-1)^2 - \frac{1}{4} \cdot \frac{1-x}{2} + 16 = (x+3)^2 \rightarrow \{\{x=1\}\}$
- c) $\frac{2}{x} + \frac{3}{2x} - \frac{1}{6} + 3 = \frac{16}{3} + \frac{1}{x} \rightarrow \{\{x=1\}\}$
- d) $\begin{cases} 4x-2y=14 \\ 3x-\frac{1}{5}y=4 \end{cases} \rightarrow \{\{x=1, y=-5\}\}$
- e) $\begin{cases} \frac{3x-y}{2} - \frac{2y+x}{3} = \frac{14}{3} \\ \frac{x-3y}{2} - \frac{1}{3}(x-3y) = 1 \end{cases} \rightarrow \{\{x=3, y=-1\}\}$
- f) $\begin{cases} 3x+2y-z=4 \\ x-y+2z=-4 \\ 2x-2y+6z=-4 \end{cases} \rightarrow \{\{x=-2, y=6, z=2\}\}$
- g) $x^2+3x+2=0 \rightarrow \{\{x=-2\}, \{x=-1\}\}$
- h) $x^3-3x+2=0 \rightarrow \{\{x=-2\}, \{x=1\}\}$
- i) $2^x=42 \rightarrow \{\{x=5.3923\}\}$
- j) $\frac{1}{2^{x-3}}=3 \rightarrow \{\{x=1.415\}\}$